

Suvestinė redakcija nuo 2008-08-04 iki 2009-08-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. [65-2415](#), i. k. 1062270ISAK001R-160

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL CIVILINĖS METRIKACIJOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2006 m. gegužės 19 d. Nr. 1R-160
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. 74-2262) 3.281 straipsniu:

1. T v i r t i n u Civilinės metrikacijos taisykles (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Asmens vardo, pavardės, tautybės pakeitimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2001 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 111 „Dėl Asmens vardo, pavardės, tautybės pakeitimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 56-2007), 11.2 punktą.

2.2. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymą Nr. 129 „Dėl Civilinės metrikacijos taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 60-2156).

2.3. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2001 m. lapkričio 10 d. įsakymą Nr. 246 „Dėl Teisingumo ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymo „Dėl Civilinės metrikacijos taisyklių patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. 96-3407).

TEISINGUMO MINISTRAS

GINTAUTAS BUŽINSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro
2006 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1R-160
(Lietuvos Respublikos teisingumo ministro
2008 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. 1R-294
redakcija)

CIVILINĖS METRIKACIJOS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Civilinės metrikacijos taisyklės (toliau vadinama – šios taisyklės) reguliuoja civilinės būklės aktų registravimo ir įtraukimo į apskaitą civilinės metrikacijos įstaigose bei mirties registravimo seniūnijose tvarką, taip pat kitų civilinės metrikacijos įstaigų teikiamų paslaugų atlikimo tvarką.

2. Civilinės metrikacijos įstaigos registruoja gimimą, santuokos sudarymą, santuokos nutraukimą, įvaikinimą, tėvystės pripažinimą, tėvystės (motinystės) nustatymą, nuginklįjimą, vardo, pavardės, tautybės pakeitimą, mirtį, įtraukia į apskaitą bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka sudarytas santuokas, užsienio valstybėse sudarytus civilinės būklės aktus, papildo, pakeičia, ištaiso, anuliuoja, atkuria civilinės būklės aktų įrašus, išduoda pakartotinius civilinės būklės aktų įregistravimo liudijimus, civilinės būklės aktų įrašų nuorašus, išrašus, kopijas, pažymas apie šeiminę padėtį asmenims, ketinantiems registruoti santuoką užsienio valstybėje.

Seniūnijų, išskyrus savivaldybių centrų seniūnijas, seniūnai turi teisę registruoti mirtį.

3. Civilinės būklės aktas registruojamas ar įtraukiamas į apskaitą įrašant Lietuvos Respublikos teisingumo ministro patvirtintos formos civilinės būklės akto įrašą (toliau vadinama – civilinės būklės akto įrašas) ir išduodant tokia pat tvarka patvirtintos formos civilinės būklės akto įrašo įregistravimo liudijimą (toliau vadinama – liudijimas). Liudijimų blankais civilinės metrikacijos įstaigas aprūpina Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija.

4. Draudžiama įrašyti civilinės būklės aktų įrašus sau, savo sutuoktiniui, tėvams, vaikams, broliams ir seserims.

5. Asmens duomenys civilinės būklės aktų įrašuose ir liudijimuose įrašomi šių taisyklių nustatyta tvarka. Asmens tautybė civilinės būklės aktų įrašuose ir liudijimuose, išskyrus gimimo įrašą ir liudijimą, nurodoma asmens pageidavimu.

6. Pareiškėjo gyvenamoji vieta nustatoma remiantis Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenų centrine baze.

7. Registruojant ar įtraukiant į apskaitą civilinės būklės aktą, taip pat kreipiantis dėl kitų civilinės metrikacijos įstaigų teikiamų paslaugų turi būti pateikiami:

7.1. prašymas (žodžiu arba raštu);

7.2. pareiškėjo asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas;

7.3. šiose taisyklėse nurodyti dokumentai, patvirtinantys registruojamą ar į apskaitą įtraukiamą civilinės būklės aktą.

8. Jeigu prašymas paduodamas per atstovą, turi būti pateikiamas atstovavimą patvirtinantis dokumentas ir atstovo asmens tapatybės dokumentas. Pateikiant prašymą per konsulines įstaigas, prašymą pasirašiusio asmens parašo tikrumas turi būti paliudytas konsulinio pareigūno parašu ir antspaudu su Lietuvos valstybės herbu.

9. Lietuvos Respublikos piliečio asmens tapatybei patvirtinti turi būti pateiktas Lietuvos Respublikos piliečio pasas, Lietuvos Respublikos pasas arba asmens tapatybės kortelė, užsienio valstybės piliečio tapatybei patvirtinti – atitinkamos užsienio valstybės piliečio pasas arba asmens tapatybės kortelė, asmens be pilietybės tapatybei patvirtinti – leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje arba asmens be pilietybės kelionės dokumentas (toliau vadinama – asmens tapatybės dokumentas).

10. Užsienio valstybių institucijų išduoti dokumentai turi būti išversti į lietuvių kalbą ir legalizuoti ar patvirtinti pažyma (Apostille), jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ir Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip.

Įtraukiant į apskaitą užsienio valstybėje mirusio asmens mirtį šių taisyklių 102 punkte nustatyta tvarka, užsienio valstybių institucijų išduoti dokumentai, patvirtinantys mirties faktą, gali būti nelegalizuoti ar nepatvirtinti pažyma (Apostille). Įtraukiant į apskaitą užsienio valstybėje nutrauktą santuoką šių taisyklių 87–90 punktuose nustatyta tvarka, gali būti pateikiamas įsiteisėjusio užsienio valstybės teismo sprendimo rezoliucinės dalies vertimas į lietuvių kalbą.

Jeigu pateikiamos Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybių institucijų išduotų dokumentų kopijos, jos atitinkamai turi būti patvirtintos notaro arba konsulinio pareigūno parašu ir antspaudu su Lietuvos valstybės herbu.

11. Civilinės būklės aktų įrašai įrašomi lietuvių kalba.

Registruojant ar įtraukiant į apskaitą užsienio valstybių piliečių ir asmenų be pilietybės (toliau vadinama – užsieniečiai) bei jų vaikų civilinės būklės aktus, šių asmenų vardai ir pavardės civilinės būklės aktų įrašuose bei liudijimuose rašomi juos paraidžiui perrašant lotyniško pagrindo rašmenimis iš asmens tapatybės dokumento ar užsienio valstybės institucijos išduoto liudijimo. Vardas ir pavardė paraidžiui gali būti perrašyti be šaltinių (diakritinių) ženklų, jei techniškai jų įrašyti negalima. Tėvams pageidaujant vaiko vardą ir (ar) pavardę rašyti pagal tarimą ir (ar) sugramatinant, turi būti pateikiamas vaiko tėvų prašymas raštu ištaisyti jo vardą ir (ar) pavardę šių taisyklių nustatyta tvarka.

Registruojant ar įtraukiant į apskaitą Lietuvos Respublikos piliečio santuoką su užsieniečiu, taip pat jų vaiko gimimą, Lietuvos Respublikos piliečio pavardę rašoma remiantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, reguliuojančiais vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose tvarką.

12. Civilinės būklės aktų įrašai registruojami teisingumo ministro įsakymu patvirtintos formos civilinės būklės aktų įrašų registre. Civilinės būklės aktų įrašai įrašomi eilės tvarka. Prieš civilinės būklės aktų įrašo eilės numerį nurodomas civilinės būklės aktų įrašų registro identifikacinis žymuo. Kiekviena civilinės būklės aktų įrašų rūšis numeruojama atskirai. Kiekvienai įregistruotų civilinės būklės aktų įrašų rūšiai pildoma civilinės būklės akto abėcėlinė rodyklė.

Civilinės būklės aktų įrašai pradedami numeruoti kasmet sausio 1 dieną ir numeruojami visus metus iš eilės iki gruodžio 31 dienos įskaitytinai.

13. Civilinės būklės akto įrašą įrašo ir pirmasis pasirašo civilinės metrikacijos įstaigos ar seniūnijos valstybės tarnautojas arba darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį (toliau vadinama – darbuotojas). Po to jį pasirašo ir antspaudu su Lietuvos valstybės herbu patvirtina įstaigos vadovas (vadovo pavaduotojas) ar seniūnas.

14. Civilinės būklės aktų įrašai pildomi remiantis asmens tapatybės dokumentu ir Gyventojų registro duomenų centrinės bazės duomenimis. Įrašai visose civilinės būklės aktų įrašų blankų skiltyse turi būti išsamūs, be sutrumpinimų (išskyrus oficialias santrumpas), tekstas negali būti braukomas, taisomas ar trinamas. Skiltyse, kuriose duomenys neįrašomi, civilinės būklės akto įraše rašomas žodis „nenurodyta“, o liudijimo blanke dedamas brūkšny.

15. Jeigu asmuo nesupranta lietuvių kalbos, įrašant civilinės būklės akto įrašą, privalo dalyvauti vertėjas. Teisėtai vertėjo profesine veikla besiverčiantį vertėją pakviečia civilinės metrikacijos įstaiga arba asmuo savo iniciatyva. Vertėjo paslaugas asmuo apmoka iš savo lėšų. Duomenys apie dalyvavusį vertėją ar kitą asmenį įrašomi civilinės būklės akto įrašo skiltyje „Pastabos“.

16. Įrašytas civilinės būklės akto įrašas turi būti perskaitytas pareiškėjui (pareiškėjams) ir jo (jų) pasirašytas.

17. Jeigu asmuo dėl ligos, neraštingumo ar neįgalumo negali pasirašyti civilinės būklės akto įrašo, už jį pasirašo kitas asmuo, dalyvaujant darbuotojui, įrašiusiam įrašą.

Jeigu civilinės būklės aktas registruojamas kurčiamam, nebyliui ar kurčėnebyliui, kuris yra neraštingas, – turi dalyvauti asmuo, sugebantis paaiškinti ir patvirtinti savo parašu, kad civilinės būklės akto įrašo turinys atitinka kurčiojo, nebylio ar kurčėnebylio valią.

18. Įrašius gimimo, santuokos sudarymo, santuokos nutraukimo ir mirties įrašus, išduodami atitinkami liudijimai. Duomenys, nurodomi liudijimuose, turi visiškai atitikti civilinės būklės aktų įrašų duomenis. Liudijimus pasirašo ir antspaudu su Lietuvos valstybės herbu patvirtina įstaigos vadovas (vadovo pavaduotojas) ar seniūnas.

19. Civilinės būklės aktų įrašų originalai Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais saugomi civilinės metrikacijos įstaigoje, o jų elektroninė versija tiesioginės kreipties būdu siunčiama Gyventojų registro tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Medicininiai mirties liudijimai ir kiti mirties faktą patvirtinantys dokumentai vieną kartą per mėnesį siunčiami Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

20. Už civilinės būklės aktų registravimą, įtraukimą į apskaitą ir kitas civilinės metrikacijos įstaigų teikiamas paslaugas imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto dydžio valstybės rinkliava Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo (Žin., 2000, Nr. 52-1484) nustatyta tvarka. Šiame įstatyme nustatytais atvejais asmenys yra atleidžiami nuo valstybės rinkliavos mokėjimo.

21. Civilinės būklės aktų įrašų įrašymo civilinės metrikacijos įstaigose ir seniūnijose teisėtumą prižiūri Teisingumo ministerija.

Civilinės metrikacijos įstaigos kasmet iki kitų kalendorinių metų vasario 1 d. raštu ir elektroniniu paštu pateikia Teisingumo ministerijai praėjusių metų teisingumo ministro įsakymu patvirtintos formos ataskaitas apie įrašytus civilinės būklės aktų įrašus, panaudotus (sugadintus ir prarastus) liudijimų blankus. Šiose ataskaitose pateikiami kalendorinių metų nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos įskaitytinai duomenys.

22. Civilinės metrikacijos įstaigos ar seniūno atsisakymas įregistruoti civilinės būklės aktą, taip pat civilinės metrikacijos įstaigos atsisakymas atkurti, pakeisti, papildyti, ištaisyti ar anuliuoti civilinės būklės akto įrašą gali būti skundžiamas teismui Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (Žin., 2002, Nr. 36-1340) nustatyta tvarka.

23. Civilinės būklės aktų įrašai gali būti nuginčyti tik teismo tvarka.

II. GIMIMO REGISTRAVIMAS

24. Gimimas registruojamas vaiko gimimo vietos arba jo tėvų ar vieno iš jų gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigoje.

25. Rasto vaiko gimimas registruojamas jį radusio asmens arba vaiko teisių apsaugos institucijos pareiškimu vaiko radimo vietos civilinės metrikacijos įstaigoje.

26. Vaiko tėvams pageidaujant, civilinės metrikacijos įstaiga turi sukurti iškilmingą gimimo registravimo aplinką.

27. Apie gimimą žodžiu arba raštu pareiškia vaiko tėvai ar vienas iš jų, o jeigu tėvai serga, yra mirę ar dėl kitų priežasčių negali pareikšti, – giminaičiai, kaimynai, sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje motina pagimdė vaiką, administracija arba vaiko teisių apsaugos institucija. Jeigu dėl vaiko gimimo įregistravimo kreipiasi ne jo tėvai, apie vaiko gimimą turi būti pareiškama raštu. Pareškime turi būti nurodomas vaiko vardas, pavardė, tautybė.

28. Apie vaiko gimimą turi būti pareikšta ir vaiko gimimas turi būti įregistruotas per tris mėnesius nuo jo gimimo dienos, o jeigu vaikas gimė negyvas, – per tris paras nuo gimimo laiko. Pareškimas dėl rasto vaiko gimimo įregistravimo raštu turi būti paduotas per tris paras nuo vaiko radimo laiko. Jeigu vaikas gimė negyvas sveikatos priežiūros įstaigoje, civilinės metrikacijos įstaigai apie tai privalo raštu pranešti šios įstaigos administracija.

Jeigu pareškimas įregistruoti vaiko gimimą gautas praleidus Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytą gimimo registravimo terminą, vaiko gimimas registruojamas šių taisyklių nustatyta tvarka.

29. Registruojant gimimą, turi būti pateikiami:

29.1. sveikatos priežiūros įstaigos arba gydytojų konsultacinės komisijos išduotas vaiko gimimo pažymėjimas, kuriuo patvirtintas vaiko gimimo faktas ir laikas. Jeigu vaikas gimė negyvas arba mirė per pirmąsias šešias gyvenimo dienas, -medicininis perinatalinės mirties liudijimas. Jeigu vaikas gimė laive, – laivo kapitono surašytas ir antspaudu patvirtintas laisvos formos aktas, kuriame

nurodomas vaiko gimimo laikas ir lytis, motinos vardas, pavardė, asmens kodas ar gimimo data; esant galimybei, nurodomi duomenys apie vaiko motinos sutuoktinį;

29.2. santuokos liudijimas, jeigu vaiko tėvai susituokę ir šie duomenys nėra įtraukti į Gyventojų registro duomenų centrinę bazę;

29.3. ištuokos liudijimas, jeigu vaiko tėvai išsituokę, ar buvusio sutuoktinio mirties liudijimas, jeigu vaikas gimė našlei, kai šie duomenys nėra įtraukti į Gyventojų registro duomenų centrinę bazę.

30. Registruojant rasto vaiko gimimą, pateikiamas vaiką radusio asmens arba vaiko teisių apsaugos institucijos pareiškimas raštu, policijos įstaigos protokolas apie vaiko radimo aplinkybes, vietą ir laiką bei gydytojų konsultacinės komisijos išduotas pažymėjimas apie vaiko gimimą.

31. Vaiko gimimas registruojamas įrašant gimimo įrašą ir išduodant gimimo liudijimą.

32. Duomenys apie vaiko tėvus gimimo įrašė šiame punkte nustatyta tvarka įrašomi remiantis vaiko tėvų asmens tapatybės dokumentais. Jeigu, registruojant gimimą, nepateikiamas vieno iš vaiko tėvų asmens tapatybės dokumentas, duomenys apie jį įrašomi remiantis Gyventojų registro duomenų centrinės bazės duomenimis arba vaiko tėvų santuokos liudijimu. Duomenys apie vaiko tėvus į gimimo įrašą įrašomi tokia tvarka:

32.1. moteris įrašoma vaiko motina remiantis sveikatos priežiūros įstaigos ar gydytojų konsultacinės komisijos išduotu pažymėjimu apie vaiko gimimą arba teismo sprendimu nustatyti motinystę;

32.2. jei vaiko tėvai susituokę, vaiko tėvu įrašomas vaiko motinos sutuoktinis remiantis santuokos įrašu ar santuokos liudijimu;

32.3. jei vaikas gimė praėjus ne daugiau kaip trimis šimtams dienų nuo tėvų gyvenimo skyrium pradžios arba po santuokos pripažinimo negaliojančia ar santuokos nutraukimo, ar po vyro mirties, vaiko tėvu įrašomas vaiko motinos buvęs sutuoktinis;

32.4. jei vaiko motina sudarė naują santuoką nepraėjus trimis šimtams dienų po ankstesnės santuokos pabaigos, vaiko tėvu įrašomas vaiko motinos naujas sutuoktinis;

32.5. jei vaikas gimė išsituokusiai motinai po santuokos pabaigos nepraėjus trimis šimtams dienų, tačiau pateikiamas teismo nutartimi patvirtintas vaiko motinos, buvusio sutuoktinio ir vyro, pripažįstančio save vaiko tėvu, bendras pareiškimas, vaiko tėvu įrašomas vyras, pripažįstantis save vaiko tėvu;

32.6. jei vaiko tėvai nėra susituokę, tačiau pateikiamas notaro patvirtintas vaiko tėvo ir motinos bendras pareiškimas dėl tėvystės pripažinimo, vaiko tėvu įrašomas vyras, pripažįstantis save vaiko tėvu;

32.7. jei vaiko motina nėra susituokusi ir vaiko tėvystė nėra pripažinta ar nustatyta, duomenys apie vaiko tėvą nėra įrašomi;

32.8. jei vaiko motina yra mirusi, pripažinta neveiksnia, taip pat jeigu negalima nustatyti jos gyvenamosios vietos, duomenys apie vaiko tėvą įrašomi remiantis jo asmens tapatybės dokumentu, o duomenys apie motiną – remiantis Gyventojų registro duomenų centrinės bazės duomenimis;

32.9. registruojant rasto, sveikatos priežiūros įstaigoje motinos be asmens tapatybės dokumentų pagimdyto ir palikto vaiko gimimą, duomenys apie vaiko tėvus neįrašomi, o gimimo įrašo skiltyje „Pastabos“ įrašoma: „Vaikas rastas, tėvai nežinomi“ arba „Vaikas paliktas sveikatos priežiūros įstaigoje. Tėvai nežinomi“. Rasto vaiko gimimo data įrašoma remiantis gydytojų konsultacinės komisijos išduotu pažymėjimu.

33. Vaiko vardas, pavardė, tautybė gimimo įrašė įrašomi tokia tvarka:

33.1. jei vaiko tėvai susituokę ir jų pavardės bei tautybės vienodos, vaikui suteikiama tėvų pavardė, atsižvelgiant į jo lytį, ir tautybę. Jei tėvų pavardės ir (ar) tautybės skirtingos, vaikui suteikiama tėvo arba motinos pavardė ir (ar) tautybė, tėvų susitarimu. Vardas (du vardai) suteikiamas tėvų susitarimu. Tėvams nesusitarus dėl vaiko vardo arba pavardės, vaiko gimimo registravimas atidedamas tol, kol pateikiama teismo nutartis suteikti vaikui vardą (pavardę). Tėvams nesusitarus dėl vaiko tautybės, gimimo įrašė tautybė gali būti nenurodoma;

33.2. jei vaiko motina nėra susituokusi su vaiko tėvu ir jei tėvystė nepripažinta ar nenustatyta, vaikui suteikiama motinos pavardė, tautybė ir jos nurodytas vardas;

33.3. registruojant rasto ar sveikatos priežiūros įstaigoje motinos be asmens tapatybės dokumentų pagimdyto ir palikto vaiko gimimą, jo vardas, pavardė įrašomi vaiko teisių apsaugos institucijos nurodymu. Vaiko tautybė šiuo atveju neįrašoma.

34. Gyvo gimusio vaiko gimimo įrašo 9 skiltyje nurodomas bendras motinai gimusių gyvų vaikų skaičius, įskaitant ir ką tik gimusį kūdikį.

35. Negyvas gimęs vaikas registruojamas įrašant gimimo įrašą, kurio 8 skiltyje nurodoma, kad jis gimė negyvas. Įrašo 9 skiltyje nurodomas bendras motinai gimusių gyvų ir negyvų vaikų skaičius, įskaitant ir ką tik negyvą gimusį kūdikį. Asmens kodas nesuteikiamas. Gimimo liudijimas neišduodamas. Prireikus išduodamas gimimo įrašo nuorašas.

36. Jei gimęs vaikas mirė pirmąją gyvenimo savaitę ir jo gimimas nebuvo įregistruotas, įrašomi gimimo ir mirties įrašai, tačiau išduodamas tik mirties liudijimas.

37. Registruojant dvynių ir daugiau pagimdytų vaikų gimimą, kiekvienam iš jų įrašomas gimimo įrašas ir išduodamas gimimo liudijimas.

38. Vaiko gimimo vieta nurodoma jo faktinė gimimo vieta arba jo tėvų ar vieno iš tėvų gyvenamoji vieta. Rasto vaiko gimimo vieta nurodoma jo radimo vieta.

39. Užsieniečių vaikų gimimas registruojamas šių taisyklių nustatyta tvarka.

III. UŽSIENIO VALSTYBĖJE GIMUSIŲ VAIKŲ GIMIMŲ APSKAITA

40. Jei vaiko, kurio abu ar vienas iš tėvų yra Lietuvos Respublikos piliečiai, gimimas po 1990 m. kovo 11 d. įregistruotas užsienio valstybės institucijoje, jo tėvai privalo šį gimimą įtraukti į apskaitą jų gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigoje. Jeigu vaiko tėvai neturi gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje, vaiko gimimas įtraukiamas į apskaitą jų paskutinės gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje civilinės metrikacijos įstaigoje arba Vilniaus miesto civilinės metrikacijos įstaigoje.

41. Įtraukiant į apskaitą užsienio valstybėje gimusio vaiko gimimą, turi būti pateikiamas užsienio valstybės institucijos išduotas gimimo liudijimas.

42. Užsienio valstybės institucijoje įregistruotas vaiko gimimas įtraukiamas į apskaitą įrašant gimimo įrašą ir išduodant gimimo liudijimą. Duomenys apie vaiką ir jo tėvus gimimo įrašė perrašomi iš užsienio valstybės institucijos išduoto gimimo liudijimo. Jeigu užsienio valstybės institucijos išduotame gimimo liudijime duomenys apie vaiko tėvą nenurodyti, jie įrašomi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka.

IV. TĖVYSTĖS PRIPAŽINIMO, TĖVYSTĖS (MOTINYSTĖS) NUSTATYMO IR NUGINČIJIMO REGISTRAVIMAS

43. Tėvystės pripažinimas registruojamas vaiko motinos gyvenamosios vietos, jei vaiko gimimas nebuvo įregistruotas arba įregistruotas užsienio valstybės institucijoje, civilinės metrikacijos įstaigoje. Jeigu tėvystė pripažįstama po to, kai vaiko gimimas buvo įregistruotas, tėvystės pripažinimas registruojamas civilinės metrikacijos įstaigoje, įregistravusioje vaiko gimimą arba saugančioje vaiko gimimo įrašo originalą.

44. Jei Lietuvos Respublikoje ar užsienio valstybėje gimusio vaiko tėvo gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje, o vaiko motina neturi gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje, tėvystės pripažinimas registruojamas vaiko tėvo gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigoje.

45. Tėvystės (motinystės) nustatymas ir nuginčijimas registruojamas civilinės metrikacijos įstaigoje, įregistravusioje vaiko gimimą arba saugančioje vaiko gimimo įrašo originalą.

Jei vaiko gimimas įregistruotas užsienio valstybės institucijoje, tėvystės (motinystės) nustatymas ir nuginčijimas registruojamas vaiko motinos (tėvo) gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigoje arba Vilniaus miesto civilinės metrikacijos įstaigoje.

46. Registruojant tėvystės pripažinimą, turi būti pateikiami:

46.1. notaro patvirtintas vyro, laikančio save vaiko tėvu, ir motinos bendras pareiškimas dėl tėvystės pripažinimo;

46.2. vaiko, kuriam yra suėję 10 metų, sutikimas raštu dėl tėvystės pripažinimo.

47. Jei vaiko motina mirusi, pripažinta neveiksnia ar dėl kitų priežasčių negali paduoti pareiškimo pripažinti tėvystę su vaiko tėvu, ar tėvystės pripažinti nesutinka nepilnamečio ar ribotai veiksnaus vyro, laikančio save vaiko tėvu, tėvai ar globėjai (rūpintojai), ar rašytinio sutikimo civilinės metrikacijos įstaigos darbuotojo akivaizdoje nepatvirtina vaikas, kuriam yra suėję 10 metų, tėvystės pripažinimas registruojamas remiantis teismo patvirtintu pareiškimu.

48. Jei tėvystė pripažinta vaiko motinos, jos buvusio sutuoktinio ir vyro, laikančio save vaiko tėvu, bendru pareiškimu, tėvystės pripažinimas registruojamas pateikus teismo patvirtintą bendrą pareiškimą.

49. Jei paduodamas notaro patvirtintas vyro, laikančio save vaiko tėvu, ir motinos bendras pareiškimas pripažinti tėvystę, kol gims vaikas, turi būti pateikiama sveikatos priežiūros įstaigos išduota pažyma apie moters nėštumą.

50. Tėvystės pripažinimas negali būti registruojamas, jeigu dėl tėvystės pripažinimo jam nesutinka pilnametis asmuo. Registruoti tėvystės pripažinimo taip pat nėra leidžiama negyvam gimusiam ar mirusiam vaikui.

51. Registruojant tėvystės pripažinimą, kai vaiko gimimas buvo įregistruotas, ir tėvystės (motinystės) nustatymą, įrašomas civilinės būklės akto įrašo papildymo, pakeitimo, ištaisymo įrašas ir išduodamas naujas gimimo liudijimas. Pirmiau išduotas vaiko gimimo liudijimas paaimamas ir sunaikinamas nustatyta tvarka.

Registruojant tėvystės pripažinimą, kai vaiko gimimas dar neįregistruotas, šių taisyklių nustatyta tvarka įrašomas vaiko gimimo įrašas ir išduodamas gimimo liudijimas.

52. Registruojant tėvystės (motinystės) nuginčijimą įrašomas civilinės būklės akto įrašo papildymo, pakeitimo, ištaisymo įrašas, kuriuo iš vaiko gimimo įrašo išbraukiami duomenys apie tėvą (motiną), ir išduodamas naujas gimimo liudijimas. Pirmiau išduotas gimimo liudijimas paaimamas ir sunaikinamas nustatyta tvarka.

53. Registruojant tėvystės pripažinimą, vaiko pavardė, tautybė įrašomi šių taisyklių 33.1 punkte nustatyta tvarka, registruojant tėvystės (motinystės) nustatymą, paliekama vaiko turima pavardė ir tautybė arba bendru vaiko tėvų sutarimu jam suteikiama tėvo (motinos) pavardė ir (ar) tautybė. Registruojant tėvystės (motinystės) nuginčijimą, vaiko pavardė ir tautybė nurodoma remiantis teismo sprendimu arba įrašoma vaiko tėvo (motinos), kurio duomenys nėra nuginčyti teismo sprendimu, pavardė ir tautybė.

V. ĮVAIKINIMO REGISTRAVIMAS

54. Įvaikinimas registruojamas civilinės metrikacijos įstaigoje, įregistravusioje vaiko gimimą. Jei vaiko gimimas įregistruotas užsienio valstybės institucijoje, įvaikinimas registruojamas teismo, priėmusio sprendimą įvaikinti, buvimo vietos civilinės metrikacijos įstaigoje.

55. Registruojant įvaikinimą, turi būti pateikiamas vaiko gimimo liudijimas.

56. Registruojant įvaikinimą, įrašomas civilinės būklės akto įrašo papildymo, pakeitimo, ištaisymo įrašas, kuriuo pakeičiami šie duomenys apie vaiką ir jo tėvus:

56.1. jei vaiką įvaikina vienas vyras arba viena moteris, kito vaiko tėvo duomenys išbraukiami, neįrašant naujų duomenų;

56.2. jeigu teismo sprendimu pakeistas įvaikio vardas, pavardė, šie duomenys pakeičiami;

56.3. tėvo vardas, pavardė, tautybė, asmens kodas;

56.4. motinos vardas, pavardė, tautybė, asmens kodas.

57. Pakeitus duomenis įvaikio gimimo įrašė, išduodamas naujas gimimo liudijimas. Pirmiau išduotas gimimo liudijimas paaimamas ir sunaikinamas nustatyta tvarka.

VI. SANTUOKOS REGISTRAVIMAS

58. Santuoka registruojama vieno iš susituokiančiųjų arba jų tėvų gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigoje specialiai tam skirtoje patalpoje. Jeigu susituokiantieji ar jų tėvai

neturi gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje, santuoka registruojama paskutinės susituokiančiųjų arba jų tėvų gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje civilinės metrikacijos įstaigoje.

59. Jeigu vienas iš susituokiančiųjų negali atvykti į civilinės metrikacijos įstaigą įregistruoti santuokos dėl sunkios ligos, pateikus sveikatos priežiūros įstaigos išduotą dokumentą, santuoka gali būti registruojama sergančiojo namuose arba stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje. Apie santuokos registravimo vietą pažymima santuokos sudarymo įrašo skiltyje „Pastabos“.

60. Jeigu vienas iš susituokiančiųjų yra laikomas laisvės atėmimo vietoje, pateikus tai patvirtinantį dokumentą, santuoką registruoja laisvės atėmimo vietos buvimo vietos civilinės metrikacijos įstaiga. Apie santuokos registravimo vietą pažymima santuokos sudarymo įrašo skiltyje „Pastabos“.

61. Asmeniškai paduodant prašymą įregistruoti santuoką, taip pat turi būti pateikiami:

61.1. norinčių susituokti gimimo liudijimai;

61.2. ištuokos liudijimas, jei asmuo yra ištuoktas, ar buvusio sutuoktinio mirties liudijimas, jei asmuo yra našlys, kai šie duomenys nėra įtraukti į Gyventojų registro duomenų centrinę bazę. Jei norintis susituokti yra užsienio valstybės pilietis, pateikiamas jo valstybės kompetentingos institucijos išduotas dokumentas, patvirtinantis, kad jo santuokai nėra kliūčių.

62. Civilinės metrikacijos įstaiga, priimdama prašymą, privalo norinčius susituokti supažindinti su Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. 74-2262) 3.12–3.17 straipsniuose nustatytais santuokos sudarymo sąlygomis ir santuokos registravimo tvarka, pasiūlyti jiems pasitikrinti sveikatą ir iki santuokos įregistravimo dienos pateikti nustatytos formos sveikatos dokumentą, taip pat išaiškinti santuokos teises pasekmes, jų, kaip būsimų sutuoktinių ir tėvų, teises bei pareigas ir įspėti dėl atsakomybės už kliūčių santuokai sudaryti nuspėjamą.

63. Prašymas įregistruoti santuoką netenka galios, jeigu bent vienas iš asmenų, padavusių prašymą, nustatytu laiku be svarbių priežasčių neatvyksta įregistruoti santuokos arba prašymas atsiimamas. Jeigu norintys susituokti nustatytu laiku negali atvykti registruoti santuokos dėl svarbių priežasčių, jie iki paskirtos santuokos registravimo dienos apie tai turi pranešti civilinės metrikacijos įstaigai ir susitarti dėl kitos santuokos registravimo datos.

64. Santuokos registravimo laikas paskiriamas susitarus su norinčiais tuoktis asmenimis remiantis šių taisyklių 67 punktu.

65. Apie prašymo įregistruoti santuoką pateikimą viešai paskelbiama civilinės metrikacijos įstaigoje ne vėliau kaip prieš dvi savaites iki santuokos registravimo dienos. Skelbime nurodomi norinčių susituokti asmenų vardai, pavardės, gimimo datos, santuokos registravimo data ir laikas.

66. Jeigu prieš santuokos įregistravimą iš suinteresuoto asmens gaunamas prašymas, kad santuokai sudaryti yra teisės aktuose nustatytų kliūčių, civilinės metrikacijos įstaiga privalo:

66.1. atidėti santuokos registravimą ir įpareigoti prašymą pateikusį asmenį per tris dienas pateikti raštu prašyme nurodytų faktų įrodymus. Jeigu asmuo per tris dienas tokių įrodymų nepateikia, santuoka registruojama bendra tvarka;

66.2. jeigu raštu pateikiami įrodymai apie esančias kliūtis sudaryti santuoką, – civilinės metrikacijos įstaigos vadovo sprendimu sustabdyti santuokos registravimą ir, jei kyla ginčas, išaiškinti norintiems tuoktis asmenims jų teisę kreiptis į teismą dėl tokių įrodymų paneigimo. Tokiais atvejais santuoka registruojama tik tada, kai norintys susituokti asmenys pateikia civilinės metrikacijos įstaigai įsiteisėjusį teismo sprendimą, kuriuo prašymas dėl kliūčių sudaryti santuoką yra paneigtas kaip nepagrįstas.

67. Santuoka registruojama praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo prašymo padavimo dienos.

Civilinės metrikacijos įstaigos vadovas norinčių susituokti prašymu ir esant svarbioms priežastims (nėštumas, sunki liga, vaiko gimimas, jūreivio išplaukimas į jūrą ar kario išvykimas į oficialią karinę misiją užsienio valstybėje ilgesniam kaip 3 mėnesių laikui, asmens išvykimas į diplomatinę tarnybą) turi teisę registruoti santuoką nepaėjus vienam mėnesiui, tačiau ne anksčiau kaip po dviejų savaičių nuo prašymo padavimo dienos. Tokiu atveju norintys susituokti asmenys turi pateikti atitinkamos institucijos išduotą dokumentą, patvirtinantį nurodytą svarbią priežastį.

68. Darbuotojas, prieš registruodamas santuoką, privalo patikrinti, ar įvykdytos visos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.12–3.17 straipsniuose nustatytos santuokos sudarymo sąlygos.

69. Santuoka registruojama dalyvaujant ketinantiems susituokti ir dviem liudytojams. Santuokos registravimo ceremonija organizuojama atsižvelgiant į susiklosčiusias tradicijas ir papročius. Santuokos registravimo procedūra atliekama lietuvių kalba.

Santuokos registravimo patalpoje privalo būti Lietuvos Respublikos herbas ir valstybės vėliava, susituokiančiųjų pageidavimu gali skambėti iškilminga muzika. Santuoką registruojantys darbuotojai turi būti tvarkingos išvaizdos, jų apranga – švari, dalykinio stiliaus.

70. Santuoka registruojama įrašant santuokos sudarymo įrašą ir išduodant santuokos liudijimą.

71. Pavardės sutuoktiniams suteikiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.31 straipsniu. Kai moteris pasirenka ar prie savo pavardės prisijungia sutuoktinio pavardę, jai suteikiama moteriška pavardės forma. Kai vyras pasirenka sutuoktinės mergautinę pavardę, jam suteikiama vyriška pavardės forma, jai suteikiama moteriška pavardės forma.

VII. BAŽNYČIOS (KONFESIJŲ) NUSTATYTA TVARKA SUDARYTŲ SANTUOKŲ APSKAITA

72. Lietuvos Respublikoje bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka sudaryta santuoka įtraukiama į apskaitą santuokos sudarymo bažnyčios buvimo vietos civilinės metrikacijos įstaigoje įrašant santuokos sudarymo įrašą ir išduodant santuokos liudijimą.

73. Bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka sudarytą santuoką įtraukiant į apskaitą turi būti pateikiami:

73.1. bažnytinis santuokos dokumentas;

73.2. bažnyčios (konfesijos), išskyrus katalikų bažnyčią, įgaliojimas;

73.3. ištuokos liudijimas, jei sutuoktinis anksčiau buvo sudaręs santuoką, arba buvusio sutuoktinio mirties liudijimas, jeigu sutuoktinis yra našlys, kai šie duomenys nėra įtraukti į Gyventojų registro duomenų centrinę bazę.

74. Jei bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka santuoka sudaryta nuo 1992 m. lapkričio 2 d. iki 2001 m. birželio 30 d., santuokos pradžia laikoma bažnyčios pranešime (bažnytiniame santuokos dokumente) nurodyta data. Jeigu santuokos įtraukimo metu vienas iš sutuoktinių yra miręs, civilinės metrikacijos įstaiga įrašo atkurtąjį santuokos sudarymo įrašą ir išduoda atitinkamą pažymėjimą.

75. Įtraukiant į apskaitą bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka po 2001 m. liepos 1 d. sudarytą santuoką, jeigu apie ją civilinės metrikacijos įstaigai pranešta per dešimt dienų po santuokos sudarymo, santuokos pradžia laikoma bažnyčios pranešime (bažnytiniame santuokos dokumente) nurodyta santuokos data. Jeigu per šį terminą pranešimas nepateikiamas, santuoka laikoma sudaryta nuo tos dienos, kai ji buvo įtraukta į apskaitą civilinės metrikacijos įstaigoje.

Jei vienas iš sutuoktinių, sudariusių po 2001 m. liepos 1 d. bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka santuoką, yra miręs, santuoka civilinės metrikacijos įstaigoje į apskaitą neįtraukiama.

76. Civilinės metrikacijos įstaiga įtraukia į apskaitą tik tas santuokas, kurios bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka sudarytos laikantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.12–3.17 straipsniuose nustatytą santuokos sudarymo sąlygų.

77. Užsienio valstybėje, išskyrus Europos Sąjungos valstybes nares, kuriose bažnytinė santuoka prilyginama civilinei santuokai ir į valstybės apskaitą neįtraukiama, bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka sudaryta santuoka į apskaitą Lietuvos Respublikoje neįtraukiama.

VIII. UŽSIENIO VALSTYBĖJE SUDARYTŲ SANTUOKŲ APSKAITA

78. Lietuvos Respublikos piliečiai po 1990 m. kovo 11 d. užsienio valstybių institucijose įregistravę santuoką privalo ją įtraukti į apskaitą abiejų sutuoktinių arba vieno iš jų gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigoje. Jeigu sutuoktiniai neturi gyvenamosios vietos Lietuvos

Respublikoje, santuoka įtraukiama į apskaitą paskutinės jų gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje civilinės metrikacijos įstaigoje arba Vilniaus miesto civilinės metrikacijos įstaigoje.

79. Užsienio valstybėje sudarytą santuoką įtraukiant į apskaitą, turi būti pateikiami:

79.1. užsienio valstybės institucijos išduotas santuokos liudijimas;

79.2. ištuokos liudijimas, jei sutuoktinis anksčiau buvo sudaręs santuoką, arba buvusio sutuoktinio mirties liudijimas, jeigu sutuoktinis yra našlys, kai šie duomenys nėra įtraukti į Gyventojų registro duomenų centrinę bazę.

80. Užsienio valstybėje sudarytos santuokos į apskaitą įtraukiamos įrašant santuokos sudarymo įrašą ir išduodant santuokos liudijimą. Jeigu vienas iš sutuoktinių, sudariusių santuoką užsienio valstybėje, yra miręs, ši santuoka civilinės metrikacijos įstaigoje į apskaitą įtraukiama įrašant atkurtąjį santuokos sudarymo įrašą ir išduodant atitinkamą pažymėjimą.

81. Civilinės metrikacijos įstaigos į apskaitą įtraukia tik tas santuokas, kurios užsienio valstybėse įregistruotos nepažeidžiant Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.12–3.17 straipsniuose nustatytų santuokos sudarymo sąlygų.

82. Įtraukiant į apskaitą užsienio valstybėje įregistruotą santuoką, jos pradžia laikoma užsienio valstybės institucijos išduotame santuokos liudijime nurodyta data.

IX. SANTUOKOS NUTRAUKIMO REGISTRAVIMAS

83. Santuokos nutraukimas registruojamas teismo, priėmusio sprendimą nutraukti santuoką, buvimo vietos civilinės metrikacijos įstaigoje. Savivaldybių, kuriose neįsteigti apylinkės teismai, gyventojų santuokos nutraukimą registruoja buvusių sutuoktinių ar vieno iš jų gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaiga.

84. Santuokos nutraukimas registruojamas įrašant santuokos nutraukimo įrašą ir išduodant ištuokos liudijimus. Teismo sprendimai dėl santuokos, sudarytos bažnyčios (konfesijų) nustatyta tvarka, išbraukimo iš apskaitos vykdomi įrašant santuokos nutraukimo įrašą ir išduodant ištuokos liudijimus.

85. Civilinės metrikacijos įstaiga, įregistravusi santuokos nutraukimą, išsiunčia šią santuoką įregistravusiai civilinės metrikacijos įstaigai santuokos nutraukimo įrašo kopiją.

86. Registruojant santuokos nutraukimą, pavardės buvusiems sutuoktiniams paliekamos atsižvelgiant į jų pageidavimą, jeigu teismas, nutraukdamas santuoką, nenusprendė kitaip.

X. UŽSIENIO VALSTYBĖJE NUTRAUKTŲ SANTUOKŲ APSKAITA

87. Lietuvos Respublikos piliečiai, po 1990 m. kovo 11 d. užsienio valstybėje nutraukę santuoką, privalo santuokos nutraukimą įtraukti į apskaitą savo gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigoje. Jeigu Lietuvos Respublikos piliečiai neturi gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje, santuokos nutraukimas įtraukiamas į apskaitą paskutinės jų gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje civilinės metrikacijos įstaigoje arba Vilniaus miesto civilinės metrikacijos įstaigoje.

88. Užsienio valstybėje nutrauktą santuoką įtraukiant į apskaitą, turi būti pateikiamas įsiteisėjęs užsienio valstybės teismo sprendimas nutraukti santuoką arba ištuokos liudijimas.

89. Užsienio valstybėje nutrauktos santuokos civilinės metrikacijos įstaigoje įtraukiamos į apskaitą įrašant santuokos nutraukimo įrašą ir išduodant ištuokos liudijimus. Jeigu vienas iš sutuoktinių, nutraukusių santuoką užsienio valstybėje, yra miręs, santuokos nutraukimas civilinės metrikacijos įstaigoje į apskaitą įtraukiamas įrašant atkurtąjį santuokos nutraukimo įrašą ir išduodant ištuokos liudijimą.

90. Įtraukiant į apskaitą užsienio valstybėje įregistruotą Lietuvos Respublikos piliečio santuokos nutraukimą, jo data laikoma užsienio valstybės institucijos išduotame ištuokos liudijime arba teismo sprendime nurodyta data.

XI. MIRTIES REGISTRAVIMAS

91. Mirtis registruojama mirusiojo gyvenamosios vietos ar mirimo vietos civilinės metrikacijos įstaigoje arba seniūnijoje (išskyrus savivaldybių centrų seniūnijas), remiantis medicininiu mirties liudijimu.

92. Mirtis, remiantis teismo sprendimu paskelbti asmenį mirusiu ar nustačius asmens mirties faktą, registruojama sprendimą priėmusio teismo buvimo vietos civilinės metrikacijos įstaigoje.

93. Asmenų, mirusių laisvės atėmimo vietoje, mirtį registruoja laisvės atėmimo vietos buvimo vietos civilinės metrikacijos įstaiga, remdamasi laisvės atėmimo vietos administracijos pranešimu ir medicininiu mirties liudijimu.

94. Nežinomų (neatpažintų) asmenų mirtis registruojama lavono radimo vietos arba teismo medicinos ekspertizę atlikusios įstaigos buvimo vietos civilinės metrikacijos įstaigoje.

95. Registruojant mirtį, turi būti pateikiami:

95.1. mirusiojo asmens tapatybės dokumentas;

95.2. medicininis mirties liudijimas arba įsiteisėjęs teismo sprendimas paskelbti asmenį mirusiu.

96. Mirusiojo giminaičių, kaimynų, jo gyvenamosios patalpos savininko, taip pat sveikatos priežiūros įstaigos arba policijos pareiškimas apie mirtį turi būti paduotas ne vėliau kaip per tris paras nuo mirimo arba mirusiojo suradimo laiko.

97. Mirtis registruojama įrašant mirties įrašą ir išduodant mirties liudijimą. Mirties įrašė ir liudijime nurodomas mirties priežasties kodas, jeigu jis yra žinomas.

98. Registruojant mirtį, mirusiųjų asmens tapatybės dokumentai paimami. Mirusių Lietuvos Respublikos piliečių ir asmenų be pilietybės asmens tapatybės dokumentus civilinės metrikacijos įstaiga kartą per mėnesį perduoda asmens dokumentą išdavusiai įgaliotai institucijai, pridėdant aprašą. Jeigu mirusiojo asmens tapatybės dokumentas registruojant mirtį nebuvo pateiktas, apie tai pažymima apraše.

Lietuvos Respublikoje mirusio užsienio valstybės piliečio asmens tapatybės dokumentą kartu su patvirtinta mirties įrašo kopija civilinės metrikacijos įstaiga siunčia Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, kuri šiuos dokumentus perduoda atitinkamos užsienio valstybės konsulinei įstaigai.

99. Registruojant rasto asmens mirtį, kai medicininiame mirties liudijime mirties data nenurodyta, ja įrašoma lavono radimo diena.

100. Registruojant mirtį remiantis įsiteisėjusiu teismo sprendimu, kai sprendime mirties data nenurodyta, ja įrašoma šio sprendimo įsiteisėjimo diena.

101. Vieną iš sutuoktinių teismo sprendimu paskelbus mirusiu, kartu su mirties įrašu įrašomas civilinės būklės akto įrašo papildymo, pakeitimo, ištaisymo įrašas, kuriuo paskelbto mirusiu asmens santuokos įrašo skiltis „Pastabos“ papildoma įrašu apie santuokos pabaigą. Atsiradus paskelbtam mirusiu sutuoktiniui, jo mirties įrašas anuliuojamas ir, jeigu abu sutuoktiniai per tris mėnesius nuo teismo sprendimo panaikinti sprendimą paskelbti mirusiu įsiteisėjimo dienos pateikia civilinės metrikacijos įstaigai bendrą prašymą atnaujinti jų santuoką, civilinės metrikacijos įstaiga įrašo civilinės būklės akto įrašo papildymo, pakeitimo, ištaisymo įrašą, kuriuo paskelbto mirusiu asmens santuokos įrašo skiltis „Pastabos“ papildoma įrašu apie santuokos atnaujinimą.

102. Užsienio valstybėje po 1990 m. kovo 11 d. mirusio Lietuvos Respublikos piliečio ar užsieniečio, turinčio gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, mirtis įtraukiama į apskaitą jų gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigoje, remiantis užsienio valstybės institucijos išduotu medicininiu mirties liudijimu arba mirties liudijimu (įrašu iš mirčių registro), įrašant mirties įrašą ir išduodant mirties liudijimą.

Jeigu mirusysis neturėjo gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje, mirtis įtraukiama į apskaitą paskutinės jo gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje civilinės metrikacijos įstaigoje arba Vilniaus miesto civilinės metrikacijos įstaigoje.

XII. CIVILINĖS BŪKLĖS AKTŲ ĮRAŠŲ PAPILDYMAS, PAKEITIMAS IR IŠTAISYMAS

103. Civilinės būklės aktų įrašai papildomi, pakeičiami ir ištaisomi, jeigu tai pakankamai pagrįsta ir tarp suinteresuotų asmenų nėra ginčo. Jeigu tarp suinteresuotų asmenų kyla ginčas, įrašų papildymo, pakeitimo ir ištaisymo klausimai sprendžiami teismo tvarka.

104. Prašymą papildyti, pakeisti, ištaisyti civilinės būklės akto įrašą asmuo, kuriam įrašytas šis įrašas, pateikia savo gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigai. Jeigu Lietuvos Respublikos piliečiai neturi gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje, prašymai pateikiami paskutinės jų gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje civilinės metrikacijos įstaigai arba Vilniaus miesto civilinės metrikacijos įstaigai.

105. Norint papildyti, pakeisti, ištaisyti civilinės būklės akto įrašą, turi būti pateikiami:

105.1. pildytino, keistino ar taisytino civilinės būklės akto įrašo įregistravimo liudijimas;

105.2. kiti dokumentai, patvirtinantys aplinkybes, dėl kurių civilinės būklės akto įrašas pildomas, keičiamas ar taisomas.

106. Jeigu pareiškėjas negali pateikti šių taisyklių 105.2 punkte nurodytų dokumentų, jų nuorašus iš kitų civilinės metrikacijos įstaigų ar archyvų išreikalauja pareiškėjo gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaiga. Civilinės būklės aktų įrašų nuorašai iš užsienio valstybių gaunami Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka.

107. Mirusių asmenų civilinės būklės aktų įrašus civilinės metrikacijos įstaiga minėtų asmenų įpėdinių pagal įstatymą ir testamentą prašymu turi teisę papildyti, pakeisti, ištaisyti, jeigu klaidas ar netikslumus liudija kiti mirusiųjų civilinės būklės aktų įrašai arba mirusiojo artimųjų giminaičių civilinės būklės aktų įrašai arba atsižvelgiant į juos priimti teismo sprendimai.

108. Jei civilinės būklės akto įrašas prarastas, jį papildyti, pakeisti, ištaisyti leidžiama tik po to, kai jis šių taisyklių nustatyta tvarka atkuriamas.

109. Civilinės būklės aktų įrašai papildomi, pakeičiami, ištaisomi, jei:

109.1. civilinės būklės akto įrašas pildomas naujai paaikšėjusiais duomenimis apie asmenį, jo tėvus ar sutuoktinį;

109.2. tėvų pageidavimu vaiko iki 7 metų amžiaus gimimo įrašas pildomas antruoju vardu arba atsisakoma antrojo vardo;

109.3. asmens gimimo įrašė įrašytas sutrumpintas, mažybinis ar maloninis vardas ar iškraipyta pavardė;

109.4. asmens vardas, pavardė jo civilinės būklės aktų įrašuose suvienodinami su vardu, pavarde, įrašytais jo asmens tapatybės dokumente;

109.5. padaryta klaida, registruojant civilinės būklės aktus;

109.6. nepilnamečių vaikų civilinės būklės aktų įrašai tikslinami pasikeitus įrašams tėvų civilinės būklės aktų įrašuose;

109.7. Teisingumo ministerijos leidimu pakeistas asmens vardas, pavardė ar tautybė;

109.8. pakeista asmens lytis, vardas ir pavardė dėl lyties pasikeitimo (hermafroditui) ar pakeitimo;

109.9. pakeista vaiko pavardė, jo tėvams pasikeitus pavardes;

109.10. vykdomas teismo sprendimas.

110. Civilinės būklės akto įrašas pildomas, keičiamas ir taisomas įrašant civilinės būklės akto įrašo papildymo, pakeitimo, ištaisymo įrašą.

111. Civilinės būklės akto įrašo papildymo, pakeitimo, ištaisymo įrašas įrašomas remiantis:

111.1. teismo sprendimu;

111.2. Teisingumo ministerijos patvirtinta civilinės metrikacijos įstaigos išvada dėl asmens vardo, pavardės ar tautybės pakeitimo;

111.3. civilinės metrikacijos įstaigos vadovo patvirtinta teisingumo ministro įsakymu nustatytos formos išvada dėl civilinės būklės akto įrašo papildymo, pakeitimo, ištaisymo (toliau vadinama – išvada);

111.4. sveikatos priežiūros įstaigos išduotu medicininio mirties liudijimu su duomenimis apie asmenį, kurio mirtis buvo įregistruota kaip nežinoma;

111.5. tėvystės pripažinimo pareiškimu.

112. Išvada surašoma šių taisyklių 109.1–109.6 ir 109.8 punktuose nustatytais atvejais. Išvadą surašo darbuotojas, o ją tvirtina įstaigos vadovas.

113. Papildant asmens gimimo įrašą jo gimimo datą, jei žinomi tik gimimo metai, gimimo data įrašoma tų metų liepos 1 diena; jei žinomi gimimo metai ir mėnuo – gimimo data įrašoma atitinkamo mėnesio 15 diena.

114. Papildant civilinės būklės akto įrašą vietos pavadinimu arba keičiant jį, vietos pavadinimai nurodomi pagal dabartinį valstybės administracinį-teritorinį suskirstymą.

115. Civilinės metrikacijos įstaiga, papildžiusi, pakeitusi ar ištaiusi civilinės būklės akto įrašą, pareiškėjui išduoda naują liudijimą. Pirmiau išduotas liudijimas paaimamas ir sunaikinamas nustatyta tvarka.

116. Civilinės būklės akto įrašo papildymo, pakeitimo, ištaisymo įrašai dedami į atskiras bylas ir saugomi Lietuvos Respublikos teisės aktų, reguliuojančių civilinės būklės aktų įrašų ir jų keitimo dokumentų saugojimą, nustatyta tvarka.

Papildytų, pakeistų, ištaisytų civilinės būklės aktų įrašų bylose dedamos rodyklės su nuorodomis į bylą, kurioje yra naujai įrašytas įrašas.

117. Užsienio valstybių piliečių civilinės būklės aktų įrašai, jeigu jie buvo įrašyti Lietuvos Respublikos civilinės metrikacijos įstaigose, ir asmenų be pilietybės civilinės būklės aktų įrašai pildomi, keičiami, taisomi šių taisyklių nustatyta tvarka.

XIII. CIVILINĖS BŪKLĖS AKTŲ ĮRAŠŲ ATKŪRIMAS

118. Civilinės būklės aktų įrašai atkuriami asmens, kurio įrašas neišliko, prašymu arba vykdamas teismo sprendimą. Mirusių asmenų civilinės būklės aktų įrašai atkuriami minėtų asmenų įpėdinių pagal įstatymą ir testamentą prašymu.

Prašymą atkurti civilinės būklės akto įrašą asmuo pateikia savo gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigai. Jeigu Lietuvos Respublikos piliečiai neturi gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje, prašymai pateikiami paskutinės jų gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje civilinės metrikacijos įstaigai arba Vilniaus miesto civilinės metrikacijos įstaigai.

119. Civilinės būklės aktų įrašų neišlikimo faktą patvirtina archyvų pažymos, kitų civilinės metrikacijos įstaigų atsakymai apie civilinės būklės akto įrašo nebuvimą.

120. Civilinės metrikacijos įstaiga, gavusi prašymą atkurti civilinės būklės akto įrašą:

120.1. kreipiasi į kitas civilinės metrikacijos įstaigas, Lietuvos valstybės istorijos archyvą dėl pažymų, patvirtinančių, kad civilinės būklės akto įrašas neišlikęs, pateikimo;

120.2. išreikalauja iš kitų civilinės metrikacijos įstaigų, Lietuvos valstybės istorijos archyvo civilinės būklės aktų įrašų (santuokos, ištuokos, vaikų gimimo, tėvų santuokos, brolių, seserų gimimo liudijimai ir pan.), patvirtinančių atkuriamo įrašo buvimą, kopijas.

121. Civilinės būklės akto įrašui atkurti užvedama byla, kuri baigiama darbuotojo surašyta ir įstaigos vadovo patvirtinta išvada. Civilinės būklės akto įrašo atkūrimo byloje saugoma atkurtojo civilinės būklės akto įrašo kopija.

122. Atkuriant gimimo įrašą, asmens vardas ir pavardė nurodomi remiantis santuokos sudarymo įrašu (jeigu asmuo susituokęs), kitais jo ir jo artimų giminaičių civilinės būklės aktų įrašais, taip pat asmens tapatybės dokumentu. Nustatant asmens gimimo datą, remiamasi kitais civilinės būklės aktų įrašais, asmens tapatybės dokumentu, krikšto liudijimu, o jei šių dokumentų asmuo neturi, – gydytojų konsultacinės komisijos išvada.

123. Atkuriant santuokos įrašą, sutuoktinių vardai ir pavardės nurodomi remiantis jų gimimo įrašais, bažnytinės santuokos, sudarytos nuo 1940 m. rugpjūčio 16 d. iki 1944 m. liepos 8 d. ir nuo 1992 m. lapkričio 2 d. iki 2001 m. birželio 30 d., bažnytiniu santuokos liudijimu, asmens tapatybės dokumentu, teismo sprendimu.

124. Atkuriant mirties įrašą, asmens vardas, pavardė ir gimimo data nurodomi remiantis jo gimimo ir kitais civilinės būklės aktų įrašais, bažnytiniais mirties registravimo ir palaidojimo dokumentais, archyvų ir teisėsaugos institucijų pažymomis, teismo sprendimu.

125. Atkurtajam civilinės būklės akto įrašui suteikiamas kitas atitinkamo įrašo numeris su raide „A“. Jo kopijos išduodamos suinteresuotiems asmenims. Atkurtieji civilinės būklės akto įrašai saugomi kartu su kitais įrašais.

XIV. CIVILINĖS BŪKLĖS AKTŲ ĮRAŠŲ ANULIAVIMAS

126. Civilinės būklės akto įrašas anuliuojamas (panaikinamas) civilinės metrikacijos įstaigos iniciatyva, teismo sprendimu, asmens prašymu.

Prašymą anuliuoti civilinės būklės akto įrašą asmuo pateikia savo gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigai. Jeigu Lietuvos Respublikos piliečiai neturi gyvenamosios vietos Lietuvoje, prašymai pateikiami paskutinės jų gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje civilinės metrikacijos įstaigai arba Vilniaus miesto civilinės metrikacijos įstaigai.

127. Civilinės būklės akto įrašas anuliuojamas, jei:

127.1. paaiškėja, kad tam pačiam asmeniui įrašyti du vienodi įrašai;

127.2. paaiškėja, kad santuokos nutraukimas įregistruotas po vieno iš sutuoktinių mirties;

127.3. vykdomas teismo sprendimas dėl civilinės būklės akto įrašo neteisingumo, santuokos pripažinimo negaliojančia, asmens pripažinimo mirusiu, žemesnės instancijos teismo sprendimo dėl įvaikinimo panaikinimo;

127.4. buvo įrašytas atkurtasis civilinės būklės akto įrašas ir randamas pirminis civilinės būklės akto įrašas.

128. Civilinės būklės akto įrašui anuliuoti užvedama byla, kuri baigiama civilinės metrikacijos įstaigos darbuotojo surašyta ir įstaigos vadovo patvirtinta išvada dėl civilinės būklės akto įrašo anuliovimo.

129. Anuliuoto civilinės būklės akto įrašo egzempliorius perbraukiamas įstrižai. Jo paraštėje nurodoma, koku teisiniu pagrindu remiantis jis anuliuotas. Apie civilinės būklės akto įrašo anuliovimą taip pat pažymima civilinės būklės aktų įrašų bylos rodyklėje.

130. Išvados dėl civilinės būklės akto įrašo anuliovimo kopijos siunčiamos Gyventojų registro tarnybai, archyvu, kuriame saugomas civilinės būklės akto įrašo originalas, ir suinteresuotam asmeniui ar institucijai.

131. Jei civilinės metrikacijos įstaigai grąžinamas anuliuoto civilinės būklės akto įrašo įregistravimo liudijimas, jis saugomas civilinės būklės akto įrašo anuliovimo byloje.

XV. PAKARTOTINIŲ LIUDIJIMŲ IŠDAVIMAS

132. Pakartotinius liudijimus civilinės metrikacijos įstaiga išduoda asmenims remdamasi civilinės būklės aktų įrašais, esančiais civilinės būklės aktų registravimo bylose arba metrikų knygose.

133. Pakartotiniai liudijimai, išskyrus gimimo ir mirties liudijimus, išduodami patiems asmenims, kuriems įrašytas atitinkamas civilinės būklės akto įrašas.

134. Pakartotinis gimimo liudijimas išduodamas asmeniui, sulaukusiam 16 metų amžiaus, taip pat, nepriklausomai nuo asmens amžiaus, jo tėvams ir įtėviams. Globojamų asmenų pakartotiniai gimimo liudijimai išduodami jų globėjams ir rūpintojams, taip pat globos ir rūpybos institucijoms.

Mirusio asmens pakartotinis gimimo liudijimas neišduodamas. Šiame punkte nurodytų asmenų ar institucijų prašymu išduodamas atitinkamas pažymėjimas.

135. Pakartotiniai mirties liudijimai išduodami mirusiųjų įpėdiniams pagal įstatymą ir testamentą.

136. Santuokos pabaigos arba jos pripažinimo negaliojančia atveju pakartotinis santuokos liudijimas neišduodamas. Buvusio sutuoktinio prašymu jam gali būti išduotas atitinkamas pažymėjimas.

137. Asmenys, norintys gauti pakartotinius liudijimus, kreipiasi į savo gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigą arba į civilinės būklės akto įrašą įrašiusią civilinės metrikacijos įstaigą.

138. Jeigu civilinės metrikacijos įstaigoje nėra reikiamo civilinės būklės akto įrašo, civilinės metrikacijos įstaiga turi:

138.1. išreikalauti iš Lietuvos valstybės istorijos archyvo pažymą apie reikalingą civilinės būklės akto įrašą;

138.2. išduoti pakartotinį liudijimą;

138.3. saugoti iš Lietuvos valstybės istorijos archyvo gautus civilinės būklės aktų įrašų nuorašus ir archyvo pažymas, suskirstytas pagal juos sudariusias institucijas (religines bendruomenes ir bendrijas, valsčius), ir prireikus šiais dokumentais vadovautis pakartotinai išduodant liudijimus.

139. Civilinės metrikacijos įstaiga, gavusi prašymą išduoti pakartotinį liudijimą, civilinės būklės aktų įrašus tikrina pagal pateiktame prašyme nurodytų metų civilinės būklės aktų registravimo bylas. Jeigu nurodytų metų byloje ieškomo įrašo nėra, tikrinami įrašai trejų metų byloje iki prašyme nurodyto civilinės būklės akto įregistravimo laiko ir trejų metų byloje po prašyme nurodyto civilinės būklės akto įregistravimo laiko.

140. Kai išduodami pakartotiniai liudijimai remiantis metrikų knygomis, sudarytomis iki 1918 m. sausio 1 d., datos turi būti nurodomos naujuoju stiliumi. Tokiu atveju prie metrikų knygoje nurodytos datos pridedama: jeigu tai buvo iki 1901 m. sausio 1 d., – 12 dienų, jeigu po šios datos, – 13 dienų. Vietų pavadinimai nurodomi pagal dabartinį valstybės administracinį-teritorinį suskirstymą, o įregistravimo vieta – šių vietų gyventojus aptarnaujančios civilinės metrikacijos įstaigos.

141. Prireikus iš užsienio valstybių institucijų gauti civilinės būklės aktų įrašų nuorašus arba liudijimus, asmenys į užsienio valstybių institucijas gali kreiptis tiesiogiai arba Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka.

XVI. PAŽYMŲ APIE ŠEIMINĘ PADĖTĮ IŠDAVIMAS ASMENIMS, KETINANTIEMS REGISTRUOTI SANTUOKĄ UŽSIENIO VALSTYBĖJE

142. Pažymos apie šeiminę padėtį Lietuvos Respublikos piliečiams ir asmenims be pilietybės, ketinantiems registruoti santuoką užsienio valstybėje, išduodamos jų gyvenamosios vietos civilinės metrikacijos įstaigoje. Jeigu pareiškėjas neturi gyvenamosios vietos Lietuvoje, pažyma apie šeiminę padėtį išduodama paskutinės jo gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje civilinės metrikacijos įstaigoje arba Vilniaus miesto civilinės metrikacijos įstaigoje.

143. Norint gauti pažymą apie šeiminę padėtį, turi būti pateikiami:

143.1. ištuokos liudijimas, jei asmuo anksčiau buvo sudaręs santuoką, arba buvusio sutuoktinio mirties liudijimas, jeigu sutuoktinis yra našlys, kai šie duomenys nėra įtraukti į Gyventojų registro duomenų centrinę bazę;

143.2. nepilnamečių vaikų, kai asmuo jų turi, gimimo liudijimai, jeigu šie duomenys nėra įtraukti į Gyventojų registro duomenų centrinę bazę.

144. Civilinės metrikacijos įstaiga, remdamasi civilinės būklės aktų įrašais ir asmens pateiktais dokumentais, patikrina, ar asmuo nėra sudaręs santuokos.

Jeigu asmuo nėra susituokęs, civilinės metrikacijos įstaiga išduoda teisingumo ministro įsakymu patvirtintos formos pažymą apie šeiminę padėtį (toliau vadinama - pažyma apie šeiminę padėtį). Jeigu asmuo yra sudaręs santuoką, pažyma apie šeiminę padėtį neišduodama. Atsisakymą išduoti pažymą apie šeiminę padėtį civilinės metrikacijos įstaiga raštu pateikia pareiškėjui.

XVII. LIUDIJIMŲ BLANKŲ APSKAITA IR SAUGOJIMAS

145. Liudijimai yra griežtos atskaitomybės blankai.

146. Teisingumo ministerija liudijimų blankais aprūpina civilinės metrikacijos įstaigas vieniems metams, o pastarosios – mirties liudijimų blankais – seniūnijas, išskyrus savivaldybių centrų seniūnijas, pusei metų.

147. Civilinės metrikacijos įstaigose už liudijimų blankų apskaitą ir saugojimą atsako įstaigos vadovas, o seniūnijose – seniūnai.

148. Darbuotojui, atsakingam už liudijimų blankų saugojimą, laikinai išvykus ar darbuotoją atleidus iš pareigų, liudijimų blankai pagal aktą perduodami asmeniui, laikinai einančiam jo pareigas, arba naujai paskirtam darbuotojui.

149. Darbuotojai, atsakingi už liudijimų blankų apskaitą ir saugojimą, gautus liudijimų blankus tą pačią dieną įtraukia į apskaitą griežtos atskaitomybės blankų pajamų ir išlaidų knygoje, remdamiesi liudijimų blankus išdavusių institucijų išlaidų orderiais.

150. Griežtos atskaitomybės blankų pajamų ir išlaidų knygos pildomos aiškiai ir įskaitomai, trinti ir skusti jose neleidžiama. Padarytos klaidos ištaisomos ir atitinkamai aptariamoms.

151. Liudijimų blankai saugomi civilinės metrikacijos įstaigose, nedegamosiose spintose, kurios ne darbo metu turi būti nustatyta tvarka antspauduotos.

152. Įeiti į liudijimų blankų saugyklas gali tik darbuotojai, atsakingi už blankų saugojimą, ir asmenys, turintys teisę tikrinti civilinės metrikacijos įstaigos veiklą.

153. Apie liudijimų blankų dingimą civilinės metrikacijos įstaigos vadovas ar seniūnas tą pačią dieną privalo pranešti miesto (rajono, savivaldybės) policijos įstaigai ir Teisingumo ministerijai.

154. Liudijimai, grąžinti civilinės metrikacijos įstaigai, saugomi civilinės būklės aktų įrašų papildymo, pakeitimo, ištaisymo bylose. Jeigu byla nebuvo sudaryta, liudijimai, taip pat pildant sugadinti liudijimų blankai ne rečiau kaip kartą per metus, dalyvaujant atitinkamai komisijai, sunaikinami.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Įsakymas

Nr. [1R-417](#), 2006-11-17, Žin., 2006, Nr. 126-4811 (2006-11-23), i. k. 1062270ISAK001R-417

Dėl teisingumo ministro 2006 m. gegužės 19 d. įsakymo Nr. 1R-160 "Dėl Civilinės metrikacijos taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Įsakymas

Nr. [1R-294](#), 2008-07-22, Žin., 2008, Nr. 88-3541 (2008-08-02), i. k. 1082270ISAK001R-294

Dėl teisingumo ministro 2006 m. gegužės 19 d. įsakymo Nr. 1R-160 "Dėl Civilinės metrikacijos taisyklių patvirtinimo" pakeitimo